

30 ANYS

FESTA MAJOR 2017

**EL POBLE DE LA GENT.
UN EXERCICI DE
GEOGRAFIA HUMANA**

30 ANYS DEL PLA GENERAL
D'ORDENACIÓ URBANA DE
SANT JOAN DE LES ABADESSES

30 ANYS

O

D

R

2017

Teniu a les vostres mans el monogràfic de la Festa Major on, a més de trobar-hi els actes i esdeveniments d'aquests dies, se'ns presenta una interessant reflexió sobre un moment i un fet concret de la nostra història recent com a poble.

Per mà de la Carme Ortiz, doctora en història de l'art i persona acostumada a contextualitzar sociològicament fets, accions i projectes en un lloc determinat, us presentem el monogràfic d'enguany dedicat al Pla General d'Ordenació Urbana aprovat l'any 1987 i que ha regit el desenvolupament urbà de Sant Joan de les Abadesses en les darreres dècades.

A través d'aquest monogràfic, sens dubte, s'arriba a comprendre la necessitat d'aquesta eina d'ordenació urbanística i la importància que va adquirir, no només en el moment concret de la seva elaboració i aprovació, sinó també al llarg dels següents anys. Aquest nou planejament neix emmarcat en un context històric que va més enllà de la nostra Vila i que l'autora del monogràfic ha definit molt bé.

L'urbanisme com a element planificador, en termes generals, es concreta en els municipis a través del planejament, que és l'eina més important per adaptar, en funció de les necessitats econòmiques i socials de cada moment, el creixement urbà i la definició i protecció dels aspectes potencials i identificadors d'una població. En definitiva, regula com creix el poble, on es construiran nous carrers, places i jardins, com es transformaran les zones antigues i degradades i com es protegiran els elements que cal valorar i potenciar.

Podem afirmar satisfets que Sant Joan de les Abadesses és una vila que es caracteritza per haver gaudit d'un treball de planificació urbanística constant i excel·lent que l'ha nodrit d'identitat i personalitat. Ens hem de remuntar al segle XIII per tenir constància de les primeres planificacions referides a l'actual Vila Vella, però és l'any 1896, que amb l'arribada del ferrocarril, la industrialització i l'augment de la població, es dissenyà el Pla de l'Eixample i al 1925 es redactà el Projecte de "Nuevas Alineaciones" que preveu, entre altres accions, la construcció d'equipaments tan essencials com l'Escola Mestre Andreu, l'Escorxador Municipal o la Plaça Clavé. El 1969 hi ha noves necessitats d'habitatge i es planifica el seu desenvolupament, i així s'arriba al 1987, quan es redacta el Pla General d'Ordenació Urbana, en el que es centra el monogràfic, i que ha estat en vigor fins al 2010, quan es va aprovar l'actual Pla d'Ordenació Urbana Municipal actualitzant el planejament del 87.

El Pla General d'Ordenació Urbana del 1987 marca un punt d'inflexió, que el monogràfic ens contextualitza i explica, ja que fou un treball que va preveure les necessitats futures de Sant Joan de les Abadesses per transformar-les en projectes que, a poc a poc, s'han anat fent realitat a través del seu desenvolupament i que han donat peu a la construcció d'equipaments tan importants com el Palau de l'Abadia o el Palmàs, així com la Ruta del Ferro i del Carbó, el Parc de l'Estació, l'alberg o la remodelació de la Vila Vella, que ha permès una millora considerable del centre històric.

Per tant, és de justícia reconèixer el treball i el compromís d'en Josep Bassaganya, l'Eudald Orri, l'Andreu Basagañas, en Josep Miquel, en Cristòfol Lara, en Josep Hernández i la Carme Danés (alcalde i regidors de l'equip de Govern entre els anys 1983-1987) que van prendre la iniciativa, no gens fàcil ni agraïda, d'ordenar, planificar i projectar com s'havia de transformar el nostre municipi, per respondre a les necessitats del conjunt de la població.

Així doncs, us animo a endinsar-vos en aquell moment històric, per entendre i conèixer com va repercutir en la nostra Vila el Pla General d'Ordenació Urbana de l'any 1987. També vull agrair i felicitar la seva autora, la Carme Ortiz, per aquest magnífic treball.

Espero que la lectura us sigui plaent i aprofiteu l'avinentsa per desitjar-vos que passeu una bona Festa Major.

Atentament,
Ramon Roqué Riu
L'alcalde

INTRODUCCIÓ

Aquest any 2017 fa 30 anys que es va aprovar el Pla General d'Ordenació Urbana de Sant Joan de les Abadesses de 1987¹, primer pla d'ordenació urbana realitzat a la Vila de Sant Joan de les Abadesses en **democràcia**, i que fou reconegut pel MOPU (Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo) amb el Premi Nacional d'Urbanisme l'any 1988² juntament amb altres figures de **planejament** urbanístic també reconegudes i desenvolupades a la resta de l'Estat espanyol.

Aquest monogràfic intenta, amb l'objectivitat que proporciona el pas del temps, recollir de manera no exhaustiva: fets, testimonis, evidències i l'interès d'una **planificació** i una **preservació**, en definitiva un **planejament**, pensat des de i per a les persones.

Per poder abordar aquesta temàtica em vaig plantejar fer un recorregut visual des de l'abans i l'ara, situar en el context històric les dades més rellevants i recollir l'opinió dels santjoanins. Hem presentat aquest relat en tres franges diferenciades: en la primera part de la pàgina es troba el relat de context històric amb les evidències i un epíleg que mira al futur continu que vivim, la franja central de la pàgina l'ocupen les imatges, i a manera de peu de pàgina hi ha les opinions recollides. Seqüències que es poden interferir per ajudar i millorar la lectura interconnectada de cada registre: context històric, recorregut visual i opinió.

Espero que a l'amable lector li pugui interessar aquesta proposta de relat feta des d'un exercici de memòria, que té com a fil conductor les evidències de transformació en els testimonis visuals, que s'analitzen des de l'experiència i les emocions, des de l'espai subjectiu i la formació del capital simbòlic, que dona sentit a la pertinença a un lloc, un paisatge i una manera d'entendre el món i la seva complexitat.

Com a persona col·laboradora de l'equip que va redactar el PGOU de Sant Joan de les Abadesses de 1987 vull agrair l'oportunitat que m'ha donat l'actual equip de Govern de l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses de projectar la mirada i fer-ne una anàlisi subjectiva després de 30 anys de la seva aprovació i progressiva implementació.

També vull agrair molt especialment les facilitats que he rebut de l'alcalde el Sr. Ramon Roqué, la regidora de Cultura la Sra. Montserrat Tallant, de l'Àrea d'Urbanisme, la Sra. Anna Batlle i de l'arxiver el Sr. Jordi Roca.

Finalment voldria destacar i regraciar a totes les persones que hi han col·laborat amb les seves opinions, unes, contestant el qüestionari que els vaig proposar, altres, en la recerca de documentació i altres, en la revisió del text. Sense la col·laboració de totes elles no hagués pogut portar a terme aquest exercici que es recull en el monogràfic del Programa de la Festa Major de 2017.

*Gravat Premi Nacional d'Urbanisme 1987
al PGOU de Sant Joan de les Abadesses*

1r. ACTE: UN EXERCICI DE MEMÒRIA: CONTEXT INTERNACIONAL VS CONTEXT NACIONAL I LOCAL

CONTEXT INTERNACIONAL: MODERNITAT VS POSTMODERNITAT

Al llarg de la dècada dels setanta del segle XX, en l'escenari internacional es produïa la crisi dels valors que van portar, una vegada finalitzada la Segona Guerra Mundial, a la creació de l'Organització de les Nacions Unides (ONU), que recollia l'esperit de concòrdia que regia "el nou ordre mundial" basat a preservar la pau, la seguretat, el benestar i la llibertat general de tota la humanitat, com declararen en la Conferència de Jalta (febrer de 1945) Roosevelt, Churchill i Stalin, caps de les tres grans potències aliades.

S'iniciava l'esfondrament de les grans ideologies i dels sistemes que havien organitzat i justificat l'Europa dels Estats i el mapa geopolític que havia construït un món dividit en dues esferes de poder, que mantenien l'equilibri en els pactes internacionals de l'anomenada "guerra freda".

També entraven en crisi els grans relats que havien sostingut els valors ètics i les seves formulacions estètiques: el socialisme, el capitalisme, la societat de classes i el reconeixement dels drets del proletariat i la progressiva construcció de la societat del benestar i el seu sistema de producció industrial i econòmic, basat en la societat de consum i de masses, en definitiva, la posada en escena dels valors que va esgrimir i defensar la Il·lustració, valors que van donar contingut a l'anomenada **modernitat**. Situació de transformació i canvi que va anunciar i descriure el filòsof francès Jean-François Lyotard, en el seu obra titulada *La condició postmoderna* (1979)³. En aquest text, Lyotard parla del final de les "grans narratives" que va definir la **modernitat** estiguessin explicades i representades des de la història del progrés (la difusió dels ideals de la Il·lustració) o com un relat de decadència (l'esclavització del proletariat).

Evidències que es produïen després d'una dècada, la dels seixanta, on van tenir lloc grans convulsions, de fet, la darrera vegada que s'utilitza en la societat occidental contemporània la utopia revolucionària com a motor de canvi social i polític. L'any 1968 va ser el moment en què van confluïr una llarga seqüència d'esdeveniments: es produeix al Vietnam l'Ofensiva del Tet, fet que va fer entendre als Estats Units que no podien guanyar la guerra, tema recurrent en les protestes que protagonitzaven

Questionari

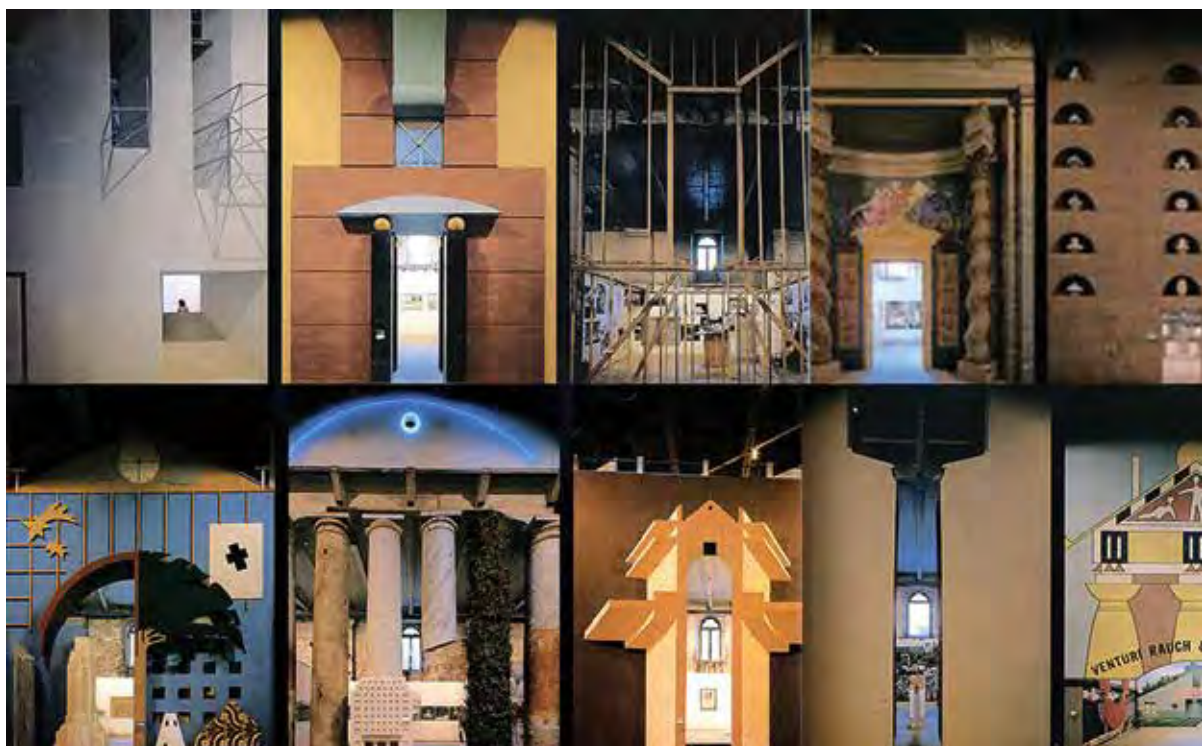
■ Edat entre 20/45, 45/65 i 65/95 ■ Lloc de naixement ■ Dècada ■ Vinculació

1 Sabia que el Pla General d'Ordenació Urbana de Sant Joan de les Abadesses aprovat l'any 1987 per la Comissió d'Urbanisme de Girona, edicte que es va publicar al DOGC Núm. 907 - 28.10.1987 p. 3713, va ser Premi Nacional d'Urbanisme de 1987, tal com consta a la Resolució Publicada al BOE núm. 110 en la Resolució publicada per part del Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo d'aleshores?

■ Sí ■ No ■ Per què?

els estudiants en diferents campus universitaris del país (conegut com moviment hippy); la primavera de Praga, intent frustrat d'instaurar un "socialisme" amb rostre humà; l'assassinat de Martin Luther King, fet que té com a conseqüència disturbis racials en múltiples ciutats americanes; revoltes estudiantils a Europa que van culminar amb el Maig del 68 francès; la matança d'estudiants a la plaça de Tlatelolco a Mèxic... esdeveniments que per al llavors ministre de Cultura francès André Malraux van significar "una crisi de la civilització".⁴

Segons l'historiador Josep Fontana⁵, els orígens d'aquesta situació cal buscar-los en una sensació global de frustració, tant a "Occident" com a "Orient". Els valors de la **democràcia**, la llibertat dels pobles i les millores socials lligades a l'estat del benestar, que havien emergit després de la Segona Guerra Mundial, no s'estaven complint després de vint anys, d'aquí la frustració i la insatisfacció de les noves generacions amb formació i capacitat crítica, que són les que van promoure la contestat i la revolta.

2 Les diferents actuacions que en els darrers 30 anys s'han portat a terme: el pla del Barri Vell, el Palau de l'Abadia, el Palmàs, la Via Verda, la Coromina del Bac, la Colònia Espona..., estaven previstes i temporalitzades en el PGOU de 1987 i s'han portat a terme en un termini més llarg del previst. Creu que han donat serveis i identitat a la Vila de Sant Joan de les Abadesses?

Sí No Per què?

3 Després de veure el recull d'imatges que li acabo d'ensenyar, creu que la funció de planificar i preservar que es va fer en el PGOU de 1987 ha tingut resultats positius per al

És al llarg de la dècada dels vuitanta del segle XX quan es produeixen les manifestacions en l'esfera pública que indiquen la crisi de model i dels ideals que havien mogut la **modernitat**; de fet, es comença a descriure una nova situació que s'anomena **postmodernitat**, situació que explica el filòsof i sociòleg francès Jean Baudrillard en el seu assaig *Cultura i simulacre* de 1978⁶, on analitza la progressiva espectacularització del món com a conseqüència de la popularització dels mitjans de comunicació i ho relaciona amb la nova percepció de la realitat, i es pregunta i ens fa preguntar... què és real i què és ficció?

Un exemple d'aquest qüestionament és l'anàlisi exhaustiva que fa Baudrillard de la Guerra del Golf i del tractament televisiu fet pels Estats Units, va escriure *La Guerra del Golfo no ha tenido lugar* el 1991⁷, on es qüestiona la manipulació de la informació i la construcció del relat dominant que en fa el poder, un clar exemple de manipulació de l'opinió pública donant una versió controlada d'un esdeveniment

Strada Novissima. Primera Biennal d'Arquitectura, Venècia 1980

present i el futur continu de la Vila de Sant Joan de les Abadesses?

Sí No Per què?

4 *Quines són les necessites de planificació urbanística i preservació que entén que ha de tenir en compte en el futur el Pla d'Ordenació Urbana de la Vila de Sant Joan de les Abadesses?*

Crec que caldria .....

per articular una paradoxa: justificar la Guerra per garantir la Pau.

Vull recordar dos esdeveniments que, en el marc simbòlic, en són exponents d'aquest moment. Es van produir al principi i al final de la dècada dels vuitanta.

El primer esdeveniment va ser l'any 1980, lligat a les formes i les produccions estètiques, quan en la Biennial de Venècia s'inclou per primera vegada la disciplina de l'arquitectura.

La primera Biennial d'Arquitectura, dirigida per Paolo Portoghesi, va tenir per títol *La presència del passat*. L'exhibició central va ser la *Strada Novissima*, que ocupava per primera vegada l'espai de la *Cordeleria de l'arsenale* venecià amb una escenografia composta per vint façanes dissenyades per altres tants arquitectes, alguns d'emergents, entre els quals hi havia Frank Gehry, Arata Isozaki, Aldo Rossi, Robert Venturi i Denise Scott Brown, Christian de Portzamparc, Ricardo Bofill, Léon Krier i Rem Koolhaas. Aquesta posició va ser criticada amb duresa pel filòsof i sociòleg alemany Jürgen Habermas, convençut, com d'altres, que el projecte de la *modernitat* no estava esgotat, defensava que el que calia era analitzar i revisar els principis de la *modernitat*. Habermas va escriure en el text titulat *La modernitat, un projecte inacabat*:

65/95 anys

*Nascut/uda a Sant Joan de les Abadesses en la dècada de 1920
Vinculació amb Sant Joan de les Abadesses: veïna des de sempre, ha viscut a l'Eixample,
als pisos de la Colònia Espona i ara al Barri Vell.*

1 Si, perquè se'n ha parlat molt.

2 Si, perquè sobretot en la intervenció al Barri Vell el fa més obert, hi ha serveis per a la gent gran, a les places es fan tertúlies, en definitiva és més agradable.

“En l’edició de 1980 de la Biennal de Venècia es van admetre els arquitectes, els quals van seguir d’aquesta manera als pintors i als cineastes. La nota que va sonar en aquella primera Biennal d’Arquitectura va ser de decepció i podríem descriure-la dient que els que van exhibir els seus treballs a Venècia formaven una avantguarda de fronts invertits. Vull dir que sacrificaven la tradició de la **modernitat** per tal de fer lloc a un nou historicisme.”⁸

Aquesta manifestació va provocar un debat important entre els arquitectes partidaris de la **modernitat** i els defensors de les noves tendències postmodernes. Per a alguns, l’exhibició era una apologia del **postmodernisme** que, suposaven, per fi havia destronat l’imperi del modernisme arquitectònic: l’estil internacional tan atent a la funció com indiferent a la història i a les tradicions locals.

El segon esdeveniment al qual vull fer referència va tenir lloc l’any 1989, fet d’un alt component simbòlic a nivell ètic, lligat a la nova distribució geopolítica del món: fou la caiguda del mur de Berlín el 9 de novembre. Es va produir com a conseqüència de l’acabament d’una era, al final de la Guerra Freda, i la cristallització d’un nou paradigma global, màxim exponent social, polític, econòmic i cultural del nou moment: la globalització.

9 de novembre de 1989. Imatges caiguda del mur de Berlín

3 Sí, creu que és important l’ús social que s’ha donat a molts equipaments.

4 Caldria acabar la intervenció al Barri Vell. Cal tenir en compte que la població del Barri Vell és majoritàriament gran i per aquest motiu és important arranjar el traçat i les pavimentacions dels carrers que falten i també donar més entitat a les places. A nivell estètic creu que, donat l’interès dels materials autòctons, és interessant donar importància als materials que ja existien, per exemple al parc de la muralla, que es va substituir la pedra que hi havia per, en alguns casos, blocs de formigó.

CONTEXT NACIONAL: AUTARQUIA VS DEMOCRÀCIA

Per a l'Estat espanyol, els setanta van ser un moment de transformació forçada pels esdeveniments, la seqüència dels quals va portar a una irreversibilitat del procés de **democratització**.

En la mort, per atemptat del grup terrorista ETA el 20 de desembre de 1973, del president del Govern espanyol, l'almirall Luís Carrero Blanco, alguns hi han volgut veure l'inici de l'anomenada transició pacífica del règim dictatorial. Aquest fet comporta un enduriment de les accions d'un règim caduc que va fer que s'executessin les sentències de mort a Barcelona del llibertari Salvador Puig i Antic l'any 1974 i de tres militants del FRAP i dos d'ETA l'any 1975, sentències que Franco havia signat a pesar de les peticions de clemència que

11 de setembre de 1979. La celebració comarcal a Sant Joan de les Abadesses va comptar amb la presència de tots els alcaldes de la comarca". Imatge publicada a la revista "El Ripollès. Revista de les valls del Ter i el Freser. Any 3. N. 64. 22 de setembre de 1979". p. 5. Arxiu Comarcal del Ripollès, fons fotogràfic ACRI [160]

45/65 anys

Nascut/uda a Barcelona en la dècada de 1960

Vinculació amb Sant Joan de les Abadesses: per matrimoni amb un veí de la Vila.

1 *Si, perquè li havien explicat.*

2 *Si, sensiblement.*

3 *Si, perquè aquest fet posa la Vila en una situació de competència econòmica. Dona*

li arribaven d'arreu i les creixents protestes internacionals. El mateix any, el 20 de novembre, després d'una llarga agonia, Franco mor.

A partir d'aquest moment i fins a finals de la dècada es precipiten els esdeveniments: el 22 de novembre, el príncep d'Espanya és proclamat rei amb el nom de Joan Carles I de Borbó. El 15 de juny de 1977, la Unió de Centro Democrático (UCD) de l'aperturista Adolfo Suárez guanya les primeres eleccions democràtiques celebrades a Espanya des de l'acabament de la Guerra Civil i el juliol és nomenat president del Govern. El 24 d'octubre, Josep Tarradellas torna de l'exili en qualitat de president en funcions de la restablerta Generalitat de Catalunya. El 6 de desembre de 1978, s'aprova, per referèndum, la nova Constitució espanyola. L'any 1979 es convoquen noves eleccions generals i les primeres municipals; el juliol i l'agost del mateix any, els estatuts de Catalunya i el País Basc s'aproven al Congrés, i el 25 d'octubre s'aprovaren per referèndum a les seves respectives comunitats. A finals de la dècada, l'Estat espanyol començà a caminar al costat dels països democràtics europeus.

El gener de 1981, la poc consolidada democràcia espanyola ha de fer front a una sèrie de contratemps que dificulten el període de la

capacitat de resposta en nous sectors com el turisme, a part de tenir en compte també el nou sistema de les empreses petita i mitjana.

4 Caldria tenir en compte el patrimoni industrial com les fàbriques Espona, Llaudet... per a nous usos lligats al sector terciari i a l'organització del temps lliure. Creu urgent la necessitat de dignificar la plaça Major com a espai emblemàtic de la Vila.

transició. A finals de gener s'esdevé la dimissió del president del Govern, Adolfo Suárez; ho justifica dient que no vol que la **democràcia** sigui un parèntesi en la història d'Espanya. El 23 de febrer del mateix any, al cap d'un mes, en la sessió d'investidura del seu successor Leopoldo Calvo-Sotelo, es produeix un intent de cop d'estat militar que té com a braç executor Antonio Tejero, tinent de la Guàrdia Civil, el qual va entrar violentament al Congrés del Diputats i segrestà els diputats i el Govern. La trama colpista, amb implicació de militars d'alta graduació, va ser avortada pel rei Joan Carles I, que va impedir que s'estengués la rebel·lió i, durant la matinada del dia 24 de febrer, per televisió, es va manifestar a favor de la legalitat institucional.

La dècada dels vuitanta és el moment en què es constitueixen estructures d'estat i es porta a terme un procés d'internacionalització política.

El nou gabinet del Govern va presentar la petició d'entrada a l'OTAN, tema no ben vist per amplis sectors de la població, però que el Govern va considerar oportú per poder efectuar necessàries i oportunes reformes a l'exèrcit. El desembre de 1981 es va signar el protocol d'adhesió d'Espanya, i els parlaments dels llavors quinze països membres el van ratificar en els mesos següents sense oposició. L'any 1986, amb el PSOE al poder, es va convocar un referèndum que va confirmar, amb un 52,53 % de vots favorables, la voluntat dels espanyols de continuar a l'Aliança Atlàntica.

El 12 de juny de 1985, al Palau Reial de Madrid, es va signar el tractat d'adhesió d'Espanya a la CEE. Aquest fet va suposar un desafiament al procés de **modernització** que havia d'abordar l'Estat espanyol, calia un canvi de mentalitat i l'adaptació de les estructures d'estat, socials i econòmiques, del país a la política comunitària.

Aquesta **modernització** la va liderar el PSOE, una vegada instal·lat al Govern de l'Estat. Després de la crisi governamental, que com he explicat va acabar amb la vida política d'Adolfo Suárez i va enfonsar el seu successor Leopoldo Calvo-Sotelo, l'octubre de 1982 el PSOE va guanyar les eleccions amb una còmoda majoria i va portar a la presidència de l'Estat Felipe González, qui al llarg de la campanya havia propugnat un canvi d'estil en la governabilitat del país. Quan va arribar a la presidència del Consell de Ministres, va desplegar una política reformista de tendència moderada que va afrontar la reconversió industrial i va promoure el sosteniment econòmic i també va devaluar la pesseta, fet que va acompanyar de mesures de reactivació.

Per l'Estat espanyol, els vuitanta van ser uns anys de canvi en la seva organització territorial, durant els quals es va configurar l'estat de les autonomies.

L'any 1981, després que Catalunya i el País Basc haguessin obtingut els respectius estatuts d'autogovern, la UCD i el PSOE van acordar el pacte autonòmic que va configurar el denominat "Estat de les autonomies". En dos anys es van aprovar els estatuts següents: el 1982, els de Galícia, Andalusia, Astúries, Cantàbria, La Rioja, Múrcia, València, Aragó, Castella-la Manxa, Canàries i Navarra i el 1983, els de Madrid, Castella i Lleó, Balears i Extremadura.

45/65 anys

Nascut/uda a Tizeknan, el Marroc, en la dècada 1960

Vinculació amb Sant Joan de les Abadesses és veïna des de finals del segle XX

1 *No, ara ho acabo de saber.*

2 *Sí, perquè dona serveis a la gent del poble.*

A Catalunya, amb les eleccions parlamentàries de 1980 va arribar a la presidència de la Generalitat restaurada, després del retorn de l'exili del president Josep Tarradellas, el polític Jordi Pujol, líder de la coalició nacionalista de Convergència i Unió (CiU), que va endegar una política de transformació i de modernització del país, sense deixar de banda l'articulació d'una consciència nacional col·lectiva i la consecució d'un equilibri territorial entre les diferents comarques. Home de tarannà populista, va governar amb majoria, amb pactes o en coalició, fet que el va portar a revalidar la seva condició de primer dignatari de Catalunya fins a l'acabament del segle XX.

El procés de transformació i accés a la modernitat endegat per la societat espanyola al llarg de la dècada dels vuitanta, i més concretament en el període que va de 1986 a 1990, coincideix amb un moment d'expansió econòmica nacional i internacional.

En el cas de l'Estat espanyol, es va traduir en un important augment del poder adquisitiu dels seus ciutadans i de molts sectors de la societat, donat que hi havia més població ocupada, i també cal citar el gran increment de la despesa pública que va portar a terme el Govern del PSOE quan va implantar i modernitzar estructures pròpies de l'estat del benestar.

En l'àmbit de la cultura, la política que va portar l'apropiació d'una expressió

"Quatre regidors complint la promesa d'informar el poble". Imatge publicada a la revista "El Ripollès. Revista de les valls del Ter i el Freser. Any 4. N. 86-87. 1 d'agost de 1980". p.11. Arxiu Comarcal del Ripollès, fons fotogràfic ACRI [160]

3 Sí, ha estat un futur positiu per a la Vila.

4 Sí, es necessari planificar i preservar tenint en compte les necessitats de futur dels veïns i veïnes de la Vila.

cultural com a marca d'identitat i de projecció de la imatge de **modernitat** de l'Estat, liderada pel PSOE en el moment d'accés al poder l'any 1982 amb majoria absoluta, va protagonitzar i impulsar l'accés del país a una "**modernitat**" tenyida d'europèisme que va adoptar un sentit mimètic, més que no pas real, en les actituds i en els imaginaris, maquillant d'eufòria i entusiasme un moment que la resta del món occidental vivia, com hem vist, amb frustració i amb una certa desesperança.

La proliferació d'infraestructures dedicades a la cultura va ser molt rellevant a l'Estat espanyol; filles dels plans estratègics de les ciutats, es van distribuir seguint els criteris provinents de l'esperit il·lustrat que intentava, d'una banda, apropar el ciutadà als corrents artístics més recents i, de l'altra, fer de pol d'atracció com a nou referent turístic dels nous centres urbans, emulant models d'altres contextos internacionals que ja en aquells moments començaven a tenir anàlisis crítiques i oblidant la necessària política educativa i de construcció de teixit social que calia fer venint del desert cultural que havien estat, en la construcció de massa crítica, els anys d'**autarquia**.

En aquest context que acabo de descriure, l'entorn local es va desenvolupar en paral·lel i en plena sintonia amb el context nacional; específicament a Sant Joan de les Abadesses hi va haver la primera legislatura, després de les primeres eleccions municipals democràtiques, de 1979 a 1983, amb un equip de Govern de tendència moderada liderat per Convergència i Unió (CiU), i durant la segona legislatura, de 1983 a 1987, va assumir el Govern municipal l'equip de coalició progressista Unió pel Progrés Municipal (UPM), que serà l'equip que liderarà l'encàrrec i la tramitació del PGOU que es va aprovar l'any 1987. Consistori municipal que es va constituir el dia 23 de maig de 1983, tal com consta en el llibre d'actes de Plens municipals de 1981 a 1983 en la p. 85, on es recull la sessió extraordinària de constitució del nou Ajuntament format per: "(...) Concejales asistentes: D. Josep Basagaña Bosch, D. Eudald Orri Grauges, D. Andrés Basagañas Burniol, D. Josep Miquel Rigau, D. Cristobal Lara Garcia, D. José Hernández Solà, D. Enrique Salvadó Plana, D. Manuel Freixa Vilarrodà, D. José Bosch Farres, D. Ramon Casals Colomer, D. Anselmo Freixa Gay."

FRUSTRACIÓ VS EUFÒRIA

La voluntat d'aquesta contextualització i temporalització, explicada amb fets i il·lustrada amb moments destacats, és relatar el temps descompensat que hi havia entre el sentiment d'**eufòria** tenyida d'il·lusió de l'Estat espanyol, en accedir als principis i valors de la **modernitat** i als valors democràtics que aquest fet comporta, i la situació de qüestionament d'aquests valors que, com he explicat, es produïa en l'escenari internacional fruit del sentiment de **frustració** que les noves generacions expressaven i posaven a revisió o liquidaven esgrimint els valors de la **postmodernitat**.

45/65 anys

Nascut/uda a Vic en la dècada de 1960

Vinculació amb Sant Joan de les Abadesses: veí de tota la vida

1 No, no se n'havia assabentat.

2 Si, perquè en general hi ha hagut moltes millores: el Barri Vell ha passat de ser trist a donar-li "vidilla", tot i que manca finalitzar actuacions sobre tot a la plaça Major; la Via Verda aporta turisme a la Vila i és un bon lloc perquè els habitants de la Vila gaudeixin del lleure. En general, són espais molt ben recuperats per als nous usos: l'actual alberg i els habitatges per a gent gran de l'antiga Colònia Espona.

2n. ACTE: LES QUALITATS DE PLANIFICAR I PRESERVAR

UTOPIA DEL JARDINER VS ENCÀRREC

Quan el sociòleg i pensador Zygmunt Bauman⁹ va reflexionar sobre la transformació del concepte d'utopia en una època d'incertesa, fent referència al món contemporani, va definir la transformació del concepte en les diferents etapes **premoderna**, **moderna** i **postmoderna**, des de la creació del terme el segle XVI per Sir Thomas More fins a les posicions més apocalíptiques que auguraven "la mort de la utopia" o "l'esvaïment de la imaginació utòpica". Bauman, que va utilitzar la metàfora de la figura del **jardiner** per definir les pràctiques utòpiques **modernes**, va escriure:

Palau Abacial (1986-2008)

3 Sí, sobretot per l'aprofitament dels espais i els estudis previs que es van fer.

4 Caldria continuar el traçat de Vies Verdes, realitzar la segona fase de l'alberg, ampliar i donar més serveis a les zones de caravanes i acampada..., en general serien actuacions molt positives lligades al turisme i a l'organització del temps lliure, una de les fonts de riquesa per a la Vila.

“(…) la millor metàfora per a la visió del món i la pràctica moderna seria l’actitud d’un jardiner.

“(…) El jardiner sap millor que ningú quines plantes haurien de créixer i quines no a la parcel·la de què té cura. Primer dissenya dins la ment la disposició desitjada i després procura que aquesta imatge es gravi a la parcel·la de terreny. Imposa el seu disseny preconcebut a la parcel·la facilitant el creixement dels tipus de plantes correctes i (...) i arrencant (...) les que no poden acordar amb l’harmonia general del disseny del jardí.

Són els jardiners els qui tendeixen a ser els creadors d’utopies més entusiastes i més experts (més professionals, ens sentim temptats a dir). Es en la imatge d’harmonia ideal dels **jardiners**, esbossada primer dins els seus caps, que ‘sempre recalen els jardins’ (...)” (p.113-114)

45/65 anys

*Nascut/uda a Sant Joan de les Abadesses en la dècada de 1960
Vinculació amb Sant Joan de les Abadesses: naixement, família i treball.*

1 Sí, motius laborals.

2 Sí, Sant Joan abans del PGOU tenia prou identitat però estava adormida. El desenvolupament del PGOU evidentment la va despertar i va posar en valor tot el seu

Crec que la figura metafòrica del **jardiner** descrita per Bauman com a actitud moderna és la que millor defineix les posicions que tenia, d'una banda, l'equip de Govern de l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses quan l'any 1985 va convocar el concurs per posteriorment encarregar, a l'equip guanyador, el desenvolupament de la revisió del Pla General d'Ordenació Urbana, tal com es desprèn de les paraules que es poden llegir en la presentació del text refós¹⁰:

"(...) L'Ajuntament actual -legislatura 83/87-, assumint plenament la gran responsabilitat de salvaguardar i millorar l'urbanisme de què gaudeix la vila i de **planificar** i programar el seu creixement, ha procedit a l'execució de la revisió del Pla General d'Ordenació Urbana del terme municipal, mitjançant la contractació de l'equip redactor, elegit per a la gran i transcendent tasca que requereix l'estudi i treball d'ordenament del nostre territori municipal.

Ruta del Ferro (1996-1998)

potencial. Faltava una eina per fer-ho i el PGOU de 1987, agosarat, atrevit, molt polèmic en el seu moment, ho va ser i va marcar el que ara és Sant Joan.

3 Sí, és obvi, només cal passejar per Sant Joan. Molts santjoanins hem descobert un Sant Joan que durant molts anys ha estat amagat. Penso que cap població de la comarca ha sofert una transformació tan important. Es com una petita "Barcelona" abans i després de les Olimpíades de 1992.

El Pla General és l'instrument que ens garantirà l'execució ordenada d'un **planejament** i que implícitament comporta una opció de futur col·lectiu i de progrés, d'acord amb les realitats i les necessitats del nostre municipi.

"I d'acord amb aquest pla, els tècnics i els polítics de l'Administració pública podran garantir-ne l'execució i, amb el seu pla d'actuació, satisfer les necessitats d'equipaments socials, administratius, esportius, docents i d'esbarjo: la projecció del sòl urbà, urbanitzable, rústic, sectors comercials, industrials, agrícoles i forestals; la protecció de la flora i la fauna i dels nostres monuments arquitectònics i d'interès artístic."

D'altra banda, l'equip que va guanyar el concurs i va rebre l'encàrrec estava compost per l'equip redactor: Pere Solà i Busquets (arquitecte-director) i Francesc Solà i Busquets (economista) i els col·laboradors: Lluís Mestras i Perpinyà (enginyer), Josep M. Nunez (biòleg), Carme Ortiz i Valeri (historiadora de l'art), Daniel Puig (biòleg), Antoni Puig i Castells (arquitecte), David

4 Se'm fa quasi impossible contestar amb un PGOU recent que preveu el que més o menys m'imagino per a Sant Joan d'aquí a uns anys.

El que sí tinc clar és que el més important és tenir un projecte de poble clar i definit, la seva implementació està en mans dels polítics. El planejament es pot adequar i modificar en el temps.

Serrat i Congost (geòleg) i Joan Solà i Busquets (advocat).

Professionals que s'havien format en les universitats catalanes del tardofranquisme, unes universitats on l'alumnat es formava en la consciència crítica, la bel·ligerància, el compromís i l'activisme en la construcció dels valors democràtics i l'espai de llibertat que aquesta actitud representava després de 40 anys d'autarquia.

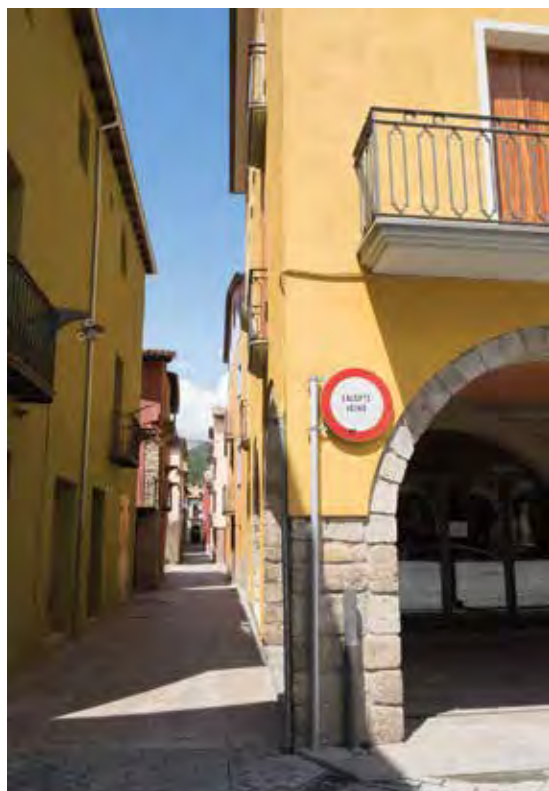
La formació rebuda pels membres que formaven l'equip es va evidenciar en el seu compromís en l'activisme polític, cultural i social. Eren coneixedors del context, nascuts a la comarca del Ripollès, comarca d'activitat eminentment agrícola i industrial. En concret a Sant Joan de les Abadesses l'activitat de la gran indústria tèxtil i l'activitat agrícola i ramadera havien organitzat el sòl urbà i rústic i també els ritmes vitals i els imaginaris col·lectius. Conscients i sensibilitzats pel repte que significava enfocar el PGOU segons les teories urbanístiques derivades de l'ordenació de la ciutat moderna, l'equip va planifi-

car tenint en compte la realitat del teixit urbà existent, les necessitats de futur a nivell de la previsió d'evolució demogràfica i de desenvolupament econòmic, industrial, social i ambiental. I va elaborar el catàleg del patrimoni arquitectònic, eina de preservació d'elements importants del conjunt del centre històric del patrimoni industrial i paisatgístic del municipi.

En definitiva, l'equip va treballar amb la voluntat de fer del Pla una eina de planejament útil per tal que els equips de Govern poguessin negociar de manera argumentada amb els agents implicats i portar a terme les necessitats previstes per millorar i modernitzar la vila, voluntat recollida en un treball exhaustiu, organitzat i prioritzat de planificació per a un desenvolupament ordenat i sostingut i un treball de preservació innovador. Aquest treball es va acompanyar d'una temporalització de les actuacions amb etapes i terminis del programa d'accions i d'un estudi economicofinancer per poder-les portar a terme, tal com recull el catàleg de l'exposició que van organitzar conjunta-

45/65 anys

Nascut/uda a Barcelona en la dècada de 1970

Vinculació amb Sant Joan de les Abadesses: estínejant amb interessos empresarials a la Vila.

1 No, ho desconeixia, tot i les vinculacions familiars des de fa molts anys.

2 Sí, pel fet que, sobretot al Barri Vell, els que hi viuen han guanyat en comoditat, neteja i a nivell turístic i familiar crec molt important l'obertura al riu i a la muralla, són nous i interessants llocs de passeig i trobada.

ment l'any 1989 el MOPU (Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo. Instituto del Territorio y Urbanismo) i l'IUAV (Istituto Universitario di Architettura di Venezia. Dipartimento di Analisi Economica e Sociale del Territorio) sota el títol "10 años de planeamiento urbanístico en España", on diu: "(...) Plan General de Sant Joan de les Abadesses. Premio nacional de urbanismo 1987. La interrelación entre análisis, ordenación, normativa y programa exigida en la legislación urbanística, se expresa con personalidad propia en los planes de mayor ortodoxia conceptual y operativa." (p.33)

Pla Especial de Protecció i Desenvolupament de la Vila Vella (1998-2008)

3 Sí, perquè al mateix temps ha sabut preservar-ho i mantenir les marques d'identitat que atorga el pas del temps, en definitiva ha sabut donar-li usos que atenen necessitats contemporànies. Les actuacions han atorgat una marca de modernitat a la Vila, sempre, però, mantenint l'autenticitat.

EVIDÈNCIES: ACTUACIONS PREVISTES AL PGOU

Tal com he comentat en l'apartat anterior, el Pla va incorporar etapes i terminis del programa d'actuacions, terminis que s'han dilatat en el temps. Alguns exemples de nous usos i creació de serveis:

PALAU ABACIAL (1986-2008)¹²

Edifici inclòs en el catàleg del PGOU

Ús anterior a l'actuació: presó, magatzem municipal i habitatge.

Ús actual: **equipament cultural**: sala d'exposicions temporals i permanents, oficina de turisme, sala de conferències.

4 Veig molt clara la necessitat de planificar l'aparcament i l'arranjament amb intervencions de pintura mural de les mitgeres que aquest fet produeixi. També la creació d'un carrer de vianants d'interès comercial i la necessitat d'obrir espais per a la restauració i recuperar la figura de la Fonda.

RUTA DEL FERRO (1996-1998)¹³

Traçat i edificis inclosos en el catàleg del PGOU

Ús anterior a l'actuació: via de comunicació, traçat de ferrocarril.

Ús actual: **equipament turístic d'oci i lleure**: via verda, restaurant i alberg.

Va ser la primera Via Verda de l'Estat espanyol, dissenyada pels arquitectes Antoni Puig i Castells i Pere Solà i Busquets després de rebre una beca de l'Institut del Territori i Urbanisme del MOPU el desembre de 1988¹⁴ per realitzar un treball de recerca titulat: "Los trazados de los ferrocarriles. Propuestas de aprovechamiento". L'estudi va consistir a fer el primer inventari de traçats de ferrocarril abandonats de l'Estat espanyol i va incloure una proposta de nou ús, com carrils bici (ara anomenades vies verdes) amb l'exemple pilot del traçat de l'estació de Ripoll a Sant Joan de les Abadesses-Toralles.

En definitiva, llocs on es pot atendre el menjar, el dormir i el comprar dels visitants. Tots ells són serveis necessaris que complementen el potencial que té Sant Joan, un poble bonic, dinàmic, amb un paisatge magnífic amb moltes possibilitats de desenvolupament en el sector terciari.

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LA VILA VELLA (1998-2008)¹⁵

Centre històric i edificis singulars inclosos en el catàleg del PGOU

Ús anterior a l'actuació: habitatges, comercial i administratiu.

Ús actual: rehabilitació i esponjament del traçat i ús del Centre Històric - Vila Vella: habitatges, lleure, cultural i administratiu.

20/45 anys

Nascut/uda a Barcelona en la dècada de 1990

Vinculació amb Sant Joan de les Abadesses: familiar, estíveig.

1 Sí, per vinculació familiar amb alguns dels col·laboradors.

2 Sí, tot i no tenir constància del que teníem abans, he crescut pràcticament amb moltes de les obres i he pogut veure l'impacte que aquestes han representat per a la comunitat.

3 Sí, reinventar estructures molt lligades a una comunitat industrial per adaptar-les a

"EL PALMÀS" CASAL SOCIAL JAUME NUNÓ (2008)¹⁶

Edifici inclòs en el catàleg del PGOU

Ús anterior a l'actuació: habitatges.

Ús actual: equipament polivalent:
casal d'avis, aules de formació...

"El Palmàs".
Casal Social Jaume Nunó (2008)

les noves necessitats del poble: el turisme i altres necessitats situades en el sector terciari.

4 Caldria atendre l'enfocament cap al sector terciari, sobretot el turisme i una planificació per tal de poder atendre les necessitats que té en una comunitat l'envelliment de la població, per tal de poder-les definir. Crec que cal fer un estudi de l'evolució demogràfica de Sant Joan en els propers 30 anys.

REHABILITACIÓ DE LA COLÒNIA ESPONA (2009)¹⁷

Edifici inclòs en el catàleg del PGOU

Ús anterior a l'actuació:
colònia industrial habitatges
fàbrica de filatura Espona.

Ús actual: **equipament social**:
habitatge social per a gent gran.

Centre d'Atenció Primària

Rehabilitació Colònia Espona (2009)

UTOPIA

EQUIPAMENT CULTURAL

PRESERVACIÓ

LES NITS PERFUMADES

MODERNITAT

EUFÒRIA

DEMOCRÀCIA

PLANIFICACIÓ

EL BÉ COMÚ

A MANERA D'EPÍLEG

Quan estava fent aquest treball va tenir lloc el 4t Festival Clownia a l'esplanada de l'antiga estació de ferrocarril i l'esplanada de l'antiga fàbrica de filatura Cotolla. L'ambient que hi veia de gent relaxada, festiva, amable, segura i simpàtica em va portar a fer les reflexions següents, pròpies d'entendre els principis de la **modernitat** des d'una revisió necessària per articular el diàleg entre el món local i el món global.

Entenc, com Chantal Mouffe, que la construcció del món local pren

DEMOCRÀTIQUES

EQUIPAMENT SOCIAL

EQUIPAMENT POLIVALENT

JARDINER

DEMOCRATITZACIÓ

FRUSTRACIÓ

AUTARQUIA

MODERNITZACIÓ

MODERNES

PLANEJAMENT

cada vegada més interès des del punt de vista que allò universal està en el propi nucli de les especificitats i les diferències, i que es basa en el respecte a la diversitat. Món local que està situat en aquest territori, que Jean Baudrillard considera perdut per la representació o millor dit sobrerepresentació del món, que situa en la figura metafòrica del mapa i ens recorda la línia fina que la societat contemporània dibuixa entre realitat i ficció.

Prendre consciència de la fragilitat de les estructures i de les llibertats i poder continuar gaudint de les nits perfumades és un repte i un interès.

UN MARC I UN INSTRUMENT PER AL DIÀLEG

Des de la perspectiva del subjecte polític que som per opinar i construir espero que aquest text porti un punt de vista sobre la capacitat que té un **instrument**

MODERNITAT

JARDINER

PRESERVACIÓ

MODERNES

EL BÉ COMÚ

REHABILITACIÓ I ESPONJAMENT

LES NITS PERFUMADES

PLANIFICACIÓ

EUFÒRIA

de planejament, de planificació i de preservació com el PGOU; cal entendre que és un document viu com a marc de referència i de qualitat. És en la seva capacitat de **planificar i preservar** on hi ha arguments per negociar, per treballar cap a una entesa tenint present que **el bé comú** fa possible l'exercici de la democràcia i viceversa, la **democràcia** fa possible exercir la igualtat, tal com diu el filòsof francès Jacques Rancière:

“Sí, la **democràcia** posseeix una funció crítica: és una falca d'igualtat que encaixa doblement, objectivament i subjectiva, el cos de la dominació, és el que impedeix que la política es transformi simplement en un règim policial.” (p.100)

Des d'aquest punt de vista, el PGOU és un instrument que amb les evidències que acabo d'explicar esdevé necessari i, encara diria més, imprescindible, com a ajuda a la creació de serveis per a les persones en benefici de les persones que viuen i comparteixen un territori i un paisatge.

PLANEJAMENT

POSTMODERNITAT

EQUIPAMENT SOCIAL

EQUIPAMENT TURÍSTIC, D'OCI I LLEURE

DEMOCRATITZACIÓ

UTOPIA

AUTARQUIA

MODERNITZACIÓ

DEMOCRÀCIA

LES NITS PERFUMADES

En la mateixa línia d'analitzar la capacitat de transformació i evolució de la societat i de les persones, des d'un punt de vista antropològic, és important constatar que fins i tot les tradicions populars lligades a ritus pagans de celebració també canvien i s'adapten. Un bon exemple n'és la festa del solstici d'estiu que en un lloc de tradició i cultura agrícola i pagesa com és Sant Joan de les Abadesses s'hi situava el moment de renovació, el foc, els petards, la festa, **les nits perfumades** de tots els adolescents en la festa de Sant Isidre Llauredó, festa lligada a les feines del camp: a la celebració de la collita, al batre..., moltes generacions havíem ballat entorn del foc renovador de Sant Isidre.

Avui, Sant Joan celebra el solstici d'estiu, la nit de Sant Joan, sense focs i amb petards i amb un festival de música inspirador: Clownia, amb el qual els joves adolescents gaudeixen de **les nits perfumades** amb la música i la sortida del sol regeneradora, en un espai que el PGOU va preservar i planificar per a nous usos, un espai per gaudir, on les noves necessitats de la societat contemporània, que organitza l'oci i el nou ús del "temps lliure", hi tenen cabuda.

POSTMODERNITAT

MODERNITAT

JARDINER

LES NITS PERFUMADES
PLANEJAMENT

EL BÉ COME

PRESERVACIÓ
DEMOCRATITZACIÓ

UTOPIA

GENERAL

Aymonino, G. (1972). *Orígenes y desarrollo de la ciudad moderna*. Barcelona GG.
 Baudrillard, J. (1991). *La guerra del golfo no ha tenido lugar*. Barcelona: Anagrama.
 Baudrillard, J. (1998) *Cultura y simulacro*. (5ª ed). Barcelona: Kairós.
 Rancièrre, J. (2010). *Las democracias contra la democracia*. Dins el recopilatori "Democracia en suspenso". Madrid: Casus Belli.
 Bauman, Z. (2007). *Temps líquids. Viure en una època d'incertesa*. Barcelona: Viena
 Fontana, J. (2011). *Por el bien del imperio. Una historia del mundo desde 1945*. Barcelona: Pasado & Presente.
 Mouffe, Ch. (2007). *Prácticas artísticas y democracia agonista*. Barcelona: UAB-Bellaterra.
 1979-1989. *10 años de planteamiento urbanístico en España*. (1989). Catàleg. MOPU/IUVA. Regione del Veneto. Giunta Regionale.

ARXIU MUNICIPAL DE SANT JOAN DE LES ABADESSES

Plan General de Ordenación. Ayuntamiento de San Juan de las Abadesas 1986. Carpeta núm 358/2. Registro de expediente n. 126. Fecha: 1968
 Pla General d'Ordenació Urbana. Ajuntament de Sant Joan de les Abadeses. Text refós- 1987
 Restauració del Palau Abacial del Monestir de Sant Joan de les Abadeses (1986-2009) (diferents fases)
 Pla parcial industrial de "la Coromina del Bac". Generalitat de Catalunya. Institut Català del Sòl. Sant Joan de les Abadeses (1990)
 Projecte de transformació de l'antic traçat del FFCC Ripoll-Sant Joan de les Abadeses-Torlles per al seu ús com a via verda (Ruta del Ferro) (1996-1998) (diferents fases)
 Pla especial de protecció i desenvolupament de la Vila Vella (1998-2008) (diferents fases)
 Projecte bàsic i executiu: "El Palmàs", casal cívic municipal (equipament polivalent). Ajuntament de Sant Joan de les Abadeses (2006)
 Modificat del projecte bàsic i el projecte executiu: Rehabilitació de la Colònia Espona. Ajuntament de Sant Joan de les Abadeses (2009)
 Arxiu Fotogràfic Municipal de Sant Joan de les Abadeses
 Arxiu Comarcal del Ripollès, fons fotogràfic ACRI

NOTES

¹ Vegeu el DOGC núm. 907 - 28.10.1987 p. 3713, es va publicar l'edicta següent:
 "EDICTE de 13 d'octubre de 1987, sobre un acord de la Comissió d'Urbanisme de Girona referent al municipi de Sant Joan de les Abadeses
 La Comissió d'Urbanisme de Girona, en sessió d'1 d'abril de 1987, ha pres l'acord següent:
 "Vist l'expedient de Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana, promogut i tramès per l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadeses:
 "Vist l'informe de la secció tècnica i la proposta de la Ponència Tècnica, la Comissió acorda:
 "Atorgar l'aprovació definitiva a la Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de Sant Joan de les Abadeses deixant en suspens la publicació del corresponent edicta fins que es presenti un text refós, per triplicat, que incorpori les precisions següents: (...)"
 " (...) Tramesa per l'Ajuntament la documentació que fou requerida en l'acord aquí transcrit i vist l'informe del Servei Territorial que considera complertes les condicions que s'hi estableixen, és procedent la publicació de l'esmentat acord per donar així executivitat a l'aprovació definitiva de la Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana, promogut i tramès per l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadeses."
² Vegeu BOE núm. 110 – 07.05.1988, p. 13990, on es va publicar la resolució següent:
 Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo
 11301. RESOLUCIÓN de 11 de abril de 1988 del Instituto del Territorio y Urbanismo, por la que se otorgan los Premios Nacionales de Urbanismo 1987
 "(...) De conformidad con lo dispuesto en las bases del citado concurso, el Jurado del mismo, en reunión celebrada el día 11 de marzo de 1988, ha propuesto el siguiente fallo, que esta Dirección General asume en todos sus términos.
 Primer premio para cualquier instrumento de planeamiento municipal, plan general o normas subsidiarias:
 Concede el premio (...) al Plan General de Ordenación Urbana de Sant Joan de les Abadeses (...)"
³ Lyotard, J.F., (1987). *La condición postmoderna. Informe sobre el saber*. Madrid: Cátedra.

⁴ Citat a Gallant, M. (2008) *Los sucesos de Mayo. París 1968*. Barcelona: Alba. P.10

⁵ Fontana, J. (2011). *Por el bien del imperio. Una historia del mundo desde 1945*. Barcelona. Pasado & Presente. Explica: "La insatisfacción prendió sobre todo en los jóvenes y se manifestó en movimientos de protesta que carecían de proyectos razonables para cambiar las cosas, y que acabaron en todas partes en la desesperación de la impotencia. Ni en Praga se podía pensar en vencer a los tanques soviéticos con manifestaciones pacíficas, ni en Estados Unidos los universitarios, los "hippies" o el "poder negro" podían amenazar seriamente el sistema. Ni en París el entusiasmo milenarista de los estudiantes podía transformar la sociedad. Como tampoco los "guardias rojos" chinos iban a poder acabar con el viejo mundo del maoísmo para crear otro enteramente nuevo.

La amplitud que cobraron estos movimientos se debió a que el orden establecido no supo reaccionar inicialmente a unas amenazas que no había previsto. Los años cincuenta habían sido de satisfacción y mansedumbre, y nada anunciaba las conmociones que iban a producirse." (p. 374)

⁶ Baudrillard, J. (1998). *Cultura y simulacro*. (5° ed). Barcelona: Kairós.

⁷ Baudrillard, J. (1991). *La guerra del Golfo no ha tenido lugar*. Barcelona: Anagrama.

⁸ Publicat a Hernández, A. (2014). Arquine n° 68. La última Bienal. Consultat el 20 de juny de 2017 des de: <http://www.arquine.com/la-ultima-bienal/>

⁹ Bauman, Z. (2007). *Temps líquids. Viure en una època d'incertesa*. Barcelona: Viena.

¹⁰ Presentació signada per l'alcalde Sr. Josep Bassaganya al Pla General d'Ordenació Urbana. Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses. Text refós 1987.

¹¹ 1979-1989 *10 años de planeamiento urbanístico en España*. (1989). Catàleg. MOPU/IUVA. Regione del Veneto. Giunta Regionale.

¹² Obra realitzada per diferents equips en diferents fases (1986-2008):

1a fase: 1986 Restauració del Palau Abacial del Monestir.

Projecte i execució de l'obra, arquitectes: Antoni Puig i Castells i Pere Solà i Busquets.

2a fase: 2000 Restauració del Palau Abacial del Monestir.

Redacció del projecte, arquitectes: Antoni Puig i Castells i Pere Solà i Busquets.

3a fase: 2001-2009 Restauració del Palau Abacial del Monestir

Projecte bàsic i executiu: SAU, Taller d'Arquitectura S.L.

¹³ Obra realitzada per diferents equips en diferents fases (1986-1998):

1996 Projecte de transformació de l'antic traçat del FFCC Ripoll-Sant Joan de les Abadesses-Torlles per al seu ús com a via verda (Ruta del Ferro, 1996) Arquitectes: Antoni Puig i Castells i Pere Solà i Busquets.

1997-1998 Projecte bàsic i executiu 1a i 2a fase. Urbanització del sector del Pla Especial de l'Estació. Ruta del Ferro.

Arquitectes: Agustí Vilà i Cubí i Lluís Jordà i Sala.

¹⁴ Vegeu BOE núm. 4 - 05-01-1989 p. 393, on es va publicar la Resolució de desembre de 1988 de l'Institut del Territori i Urbanisme (...) per atorgar ajudes a la investigació sobre temes de política territorial, ordenació del territori i urbanisme.

¹⁵ Obra realitzada per diferents equips en diferents fases (1998-2008):

1998 Pla especial de protecció i desenvolupament de la Vila Vella.

Equip redactor, arquitectes: Agustí Vilà i Cubí i Pere Orri i Pérez.

Col·laboradors: Joan Ferrer (historiador, arxiver del Monestir); M. Núria Ruiz (estudiant d'arquitectura); Josep Manel Graci (estudiant d'arquitectura); Mercè Albiac (delineant); Mati Orriols (delineant); Joan Pairó (delineant).

2007 Projecte d'intervenció integral de la Vila Vella de Sant Joan de les Abadesses

Equip redactor: Valeri Consultors Associats: Natàlia Bellés i Joan (arquitecta); Narcís Roig i Jover (arquitecte); Rosa Fierro Girbau (arquitecta); Olga Toll Esbrí (col·laboradora).

2008 Pla de reurbanització del centre històric Vila Vella

Actuació: tractament dels carrers del centre històric

Arquitecte: Albert Fageda i Bertran.

¹⁶ 2008 Projecte bàsic i executiu.

Equip redactor: Agustí Vilà i Cubí (arquitecte); Pere Orri i Pérez (arquitecte).

Equip col·laborador: Joan Carles Grifell (arquitecte tècnic); Enginyeria Obrador SL. (instal·lacions); Josep Lluís Reñé i Viladrich (arquitecte).

¹⁷ 2009 Modificat de projecte bàsic i el projecte executiu.

Autor: CEVASA. Proyectos Inmobiliarios; Jaume Paret Garcia (arquitecte).

¹⁸ Rancière, J. (2010). *Las democracias contra la democracia*. Dins del recopilatori "Democracia en suspenso". Madrid: Casus Belli.

Des del dia 1 fins al dia 8 de setembre
Novena al Santíssim Misteri
 19.10 h Rés del rosari
 19.30 h Missa i cant dels goigs

DISSABTE, 9 DE SETEMBRE
 14.00 h Repicament general de campanes
 20.00 h Missa de vigília

DIUMENGE, 10 DE SETEMBRE
SOLEMNITAT DELSANTÍSSIM MISTERI
 10.30 h Ofici Solemne. Al ofertori es ballaran uns compassos del Ball dels Pabor-

des. Acabada la missa es farà l'exposició de la Sagrada Eucaristia al front del Crist. La Sagrada Forma podrà ser adorada pels fidels durant tot el dia.

20.00 h Solemne Vetlla al Santíssim Misteri
 Benedicció eucarística i cant dels goigs

El Monestir estarà tancat de les quatre a les sis de la tarda

DILLUNS, 11 DE SETEMBRE
 11.00 h Missa de la Mare de Déu, Santa Maria la Blanca

DIMARTS, 12 DE SETEMBRE
 10.30 h Missa pels difunts de la parròquia que han mort al llarg de l'any

FESTES POPULARS

DISSABTE, 2 DE SETEMBRE

8.00 h A la sala Abat Amau de Vilalba, PRESENTACIÓ DEL MONGRÀFIC de la Festa Major de Sant Joan de les Abadesses: EL POBLE DE LA GENT. UN EXERCICI DE GEOGRAFIA HUMANA. 30 anys del Pla General d'Ordenació Urbana de Sant Joan de les Abadesses amb textos de Carme Ortiz.

DIJOUS, 7 DE SETEMBRE

20.00 h Al Pavelló Municipal d'Esports, SORTEIG DE LES LLOTGES.

DIVENDRES, 8 DE SETEMBRE

22.00 h Al Teatre Centre, representació de l'espectacle PEP EN DIRECTE, dirigit i protagonitzat per Pep Plaza. Organitza: Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses i Comissió de Festes

23.30 h Correfoc amb LES DIABLADESSES DE SANT JOAN acompanyades de BATUTAGA.

Concentració al passeig Comte Guifré. Recorregut: passeig Comte Guifré, carrers Major i Tints, plaça de l'Escultor Pujol, carrer Jussà, Parc de la Muralla, carrer Jurista Comiols i plaça Comamala. Organitza: Diables de Sant Joan – Diablaresses i Batutaga. Col·labora: Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses

24.00 h A la plaça Major, ENTREVOLTES 2017 amb els concerts dels grups: PACHAWASOUND, LASRA, TOMASAI i THUGLIFE. Organitza: Jovent Actiu Santjoaní (JAS). Col·labora: Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses

DISSABTE, 9 DE SETEMBRE

08.30 h Al passeig Comte Guifré, PANXUS FORTUS. Bicicletada de pes per a persones de més de 90 quilos. Les persones que pesin menys, cal que portin una motxilla. A les 8 h, es procedirà a pesar els participants. Organitza: Bike Abadesses. Col·labora: Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses i Comissió de Festes

9.00 h A la plaça Barcelona, TROBADA DE GEGANTS. Els gegants de Sant Joan, la Isaura i en Gentil, faran la cercavila fins a la plaça Major, acompanyats dels gegants i de les colles geganteres convidades de: Sant Vicenç de Torelló, Poble Nou (Manresa), Hostalric, Amer, Ripoll, Prats de Luçanès, el Masnou, Sant Vicenç dels Horts, Castellardel Riú.

11.00 h: Inici de la cercavila: plaça Barcelona, carrers Mare de Déu del Prati Ramon d'Urg, Fundació Emma, carretera de Camprodon, carrers Ramon d'Urg i Berenguer Amau, Pont Vell, Pont Nou, carrer Tints, passeig Comte Guifré, plaça Torras i Bages,

Monestir, plaça de l'Abadia, carrer Ferrer i Olzina i plaça Major. Organitza: Geganters de Sant Joan. Col·labora: Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses

De 10 a 14 h Al Ecomuseu El Molí Petit, JORNADA DE PORTES OBERTES. Entrada gratuïta. Organitza: CEA - Alt Ter

10.30 h Al Camp Municipal d'Esports, PARTIT DE FUTBOL AMISTÓS del BENJAMÍ "A": FUNDESCAM – U.E. PORQUERES. PARTIT DE FUTBOL AMISTÓS de l'ALEVÍ "A": FUNDESCAM – C.F. PERALADA.

12.00 h Al Camp Municipal d'Esports, PARTIT DE FUTBOL AMISTÓS CADET: FUNDESCAM – U.E. FORNELLS.

14.00 h Al restaurant La Teuleria, DINAR OFICIAL DE GERMANOR AMB MOTIU DEL 25è ANIVERSARI DE L'AGERMANAMENT AMB LE PALAIS SURVIENNE.

15.00 h Al camp de La Cotolla, TIRADA SOCIAL AL PLAT. Organitza: Societat de Caça El Pirineu. Col·labora: Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses

15.00 h Al Camp Municipal d'Esports, PARTIT DE FUTBOL AMISTÓS: C.E. ABADESSENC "B" – ATLÈTIC RIPPOLL C.F.

16.00 h A la plaça Major, DISCOBABY i ESCUMA.

17.00 h Al Palau de l'Abadia, inauguració de la XXI EXPOSICIÓ DE BONSAI I PREBONSAI LOCALS I COMARCALS. Organitza: Bonsai Associació Santjoanina. Col·labora: Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses, Assessoria Valls i Baldrich i Bartrina-Carbó Associats

18.00 h Al Ajuntament, ACTE OFICIAL DEL 25è ANIVERSARI DE L'AGERMANAMENT AMB LE PALAIS SURVIENNE.

18.00 h Al Camp Municipal d'Esports, PARTIT DE FUTBOL DE SEGONA CATALANA entre els equips C.E. ABADESSENC – U.E. CALDES DE MALAVELLA. 2n Trofeu "Barra Jove"

21.30 h S'iniciarà el PASSANT DE FESTA MAJOR a la Fundació Emma, continuarà pels carrers Ramon d'Urg, plaça Anselm Clavé, Sant Pol, carrers Comella i Major, plaça Major, carrer Ferrer i Olzina, plaça Abadessa Emma, plaça de l'Abadia i claustre del Monestir, des d'on es podran escoltar les TRADICIONALS SERENATES. LA COBLA JOVENÍVOLA DE SABADELL interpretarà les serenates *El campanar del Monestir* de Narcís Oliveras, *Toc de Festa Major* de Ramon Oliveras, *Dans santjoanina* de M. Teresa Monclús i *Serenata dels tres estels* de Ferran Carballido.

Lesserenatesespodranveuredesdelclaustreambunarealització envídeoien directe.

A continuació, a la plaça Major, AUDICIÓ DE SARDANES amb la COBLA JOVENI VOLA DE SABADELL.

23.30 h Al Pavelló Municipal d'Esports, BALL amb els grups PA D'ÀNGEL, ALBERCOCS i ORQUESTRA MARIBEL.

DIUMENGE, 10 DE SETEMBRE

10.00 h A la plaça Major, les autoritats precedides pels gegants i la cobla LA FLAMA DE FARNERS s'encaminaran cap al Monestir per a assistir a l'Ofici Solemne. Durant l'ofici, la tenora tocarà un pas del Ball dels Pabordes.

11.45 h A la plaça Major, la cobla LA FLAMA DE FARNERS interpretarà la SARDANA D'HONOR dedicada a ANSELM FREIXA i GAY, ALBERT JULVE i DARNÉ i RAMON CASALS i COLOMER.

12.30 h Al passeig Comte Guifré, SARDANES amb la cobla LA FLAMA DE FARNERS.

16.00 h Des de la plaça Major, els pabordes, acompanyats del delegat de l'autoritat i precedits per la cobla, aniran a buscar les pabordesses als seus respectius domicilis i s'adreçaran a la plaça Major.

El Ball dels Pabordes, des del 2010, està inclòs en el Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya com a Element Festiu Patrimonial d'Interès Nacional. Les parelles balladores d'enguany són: Martí López / Alba López - Miquel Alvarado / Gisel la Solà - Lluís Ibáñez / Esther Rovira - Jordi Vilalta / Laura Dalmau

18.00 h Al passeig Comte Guifré, AUDICIÓ DE SARDANES amb la COBLA TRES VENTS i la COBLA LA FLAMA DE FARNERS.

22.30 h Al Pavelló Municipal d'Esports, BALL amb el duo musical NOTES D'OR. A continuació, BALL amb L'ORQUESTRA VENUS i FLUOR PARTY amb ADRIÀ ORTEGA i MONDJ.

DILLUNS, 11 DE SETEMBRE

09.00 h Al camp de La Cotolla, TIRADA SOCIAL AL PLAT. Esmorzar per a tothom. Organitza: Societat de Caça El Pirineu

11.00 h Al Camp Municipal d'Esports, PARTIT DE FUTBOL AMISTÓS DE VETERANS: C.E. ABADESSENC - PALAMÓS C.F.

11.30 h Al claustre del Monestir, OFRENA FLORAL ALACORONA DEL COMTE GUIFRÉ, fundador del Monestir de Sant Joan de les Abadesses i de la dinastia nacional catalana.

12.00 h Alavinguda Comte Guifré, carrer Ramon d'Urg i plaça Anselm Clavé, SARDANES amb la cobla MONTGRINS.

Tot seguit, a l'església de Sant Pol, CONCERT DE SARDANES i MÚSICA DE COBLA amb la cobla MONTGRINS.

16.30 h Al Pavelló Municipal d'Esports, CONCERT DE FESTA MAJOR, a càrrec del'orquestra MONTGRINS.

18.30 h Al passeig Comte Guifré, AUDICIÓ DE SARDANES amb la COBLA BERGA JOVE.

21.30 h Des de la plaça Major, els pabordes, acompanyats del delegat de l'autoritat i precedits per la cobla, aniran a buscar les pabordesses als seus respectius domicilis i s'adreçaran a la plaça Major.

22.30 h A la plaça Major, BALL DELS PABORDES amb la cobla MONTGRINS. Tot seguit, es ballarà la sardana 50è aniversari del Ball dels Pabordes de Martirià Font.

22.30 h Al Pavelló Municipal d'Esports, BALL amb el duo musi-

cal LEO I ROSAMARI. A continuació, BALL amb les orquestres MONTGRINS i MONTECARLO.

A les cinc de la matinada, pels principals carrers de la vila, DIANA FLOREJADA amb la XARANGA DAMM-ER. Tot seguit, també al Pavelló Municipal d'Esports, BALL DEL PIJAMA amb l'orquestra MONTECARLO. Xocolata i coca per a tothom.

DIMARTS, 12 DE SETEMBRE

10.30 h Al vial de Can Crehuet, TOBOGAN AQUÀTIC GEGANT. Activitat gratuïta.

11.00 h A la Fundació Emma, CONCERT a càrrec del GRUP DE PLAYBACK del Casal de la Gent Grande Torelló. Organitza: Fundació Emma

12.00 h A la plaça Major, plaça de l'Abadia, avinguda Comte Guifré, plaça del'Escultor Pujol, carrer Ramon d'Urg i plaça Pompeu Fabra, AUDICIÓ DE SARDANES amb la cobla LA PRINCIPAL D'OLOT.

14.00 h A la Font del Covilar, DINAR POPULAR. Hi haurà jocs infantils

A continuació, a la Font del Covilar, SARDANES amb la COBLA LA PRINCIPAL D'OLOT.

17.30 h Davant del Camp Municipal d'Esports, concentració dels participants de la Bogeria i FESTA HOLI.

19.00 h Al Camp Municipal d'Esports, inici de la BOGERIA acompanyada per la XARANGA DAMM-ER, amb el següent recorregut: carrers Ramon d'Urg, Sant Pol, Beat Miró, Major, Tints, Jussà, Corriols, Noble Gironella, Parassols i Pi, Mestre Jaume Nunó, plaça Abadessa Emma, carrers Sant Miquel, Abatlsalguer, Tints, Major i plaça Major.

Després de la Bogeria, a la plaça Major, SARDANA LLARGA amb la COBLA LA PRINCIPAL D'OLOT.

21.30 h Al Pont Vell, FOCS ARTIFICIALS a càrrec de Piro-tècnic Sant Roc.

EXPOSICIONS PALAU DE L'ABADIA

L'ÀNIMA ALS DITS, DE XAVIER ESCRIBÀ

Horari: De 10 a 14 h i de 16 a 19 h

Lloc: Espai Art l'Abadia - Palau de l'Abadia

Organitza: Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses

XXI EXPOSICIÓ DE BONSAIS I PREBONSAIS LOCALS I COMARCALS

Inauguració: Dissabte, 9 de setembre, a les 11 h

Horari: Del 9 al 11 de setembre, d'11 a 14 h i de 17 a 20 h

Organitza: Bonsai Associació Santjoanina

Col·labora: Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses

SEGUEIX

I COMENTA TOTA LA FESTA MAJOR AL TWITTER I FACEBOOK
PARTICIPA EN EL CONCURS D'INSTAGRAM
AMB L'ETIQUETA

#FMStJoanAb

CONCURS

WEB ENGUANY TAMBÉ POTS PARTICIPAR EN EL CONCURS FOTOGRÀFIC QUE ORGANITZA EL GRUP FOTOGRÀFIC ABADESSES.

PER A MÉS INFORMACIÓ I LES BASES DELS PREMIS CONSULTEU LA PÀGINA

www.santjoandelesabadesses.cat

Autora: Carme Ortiz Valeri

Disseny gràfic: Jordi Canelles

Fotografies:
Arxiu fotogràfic municipal
de Sant Joan de les Abadesses.
Arxiu Comarcal del Ripollès
i fons fotogràfic ACRI.
Anna Pagespetit.

Correcció: Esther Pujadas

AJUNTAMENT DE LA BARONAL VILA
DE SANT JOAN DE LES ABADESSES

Generalitat de Catalunya

Diputació de Girona

COLORED

1987

